

EUROPEAN CENTRE
FOR MINORITY
ISSUES KOSOVO

30 APRIL 2014

KA BOLJOJ UNUTRAŠNJOJ ORGANIZACIJI ZAJEDNICA NA KOSOVU: OSNIVANJE MREŽA SRPSKIH I GORANSKIH ZAJEDNICA

Autor: Jeta Bakija

Urednik: Ann Madsen

I. Uvod

Civilno društvo na Kosovu je u velikoj meri fragmentovano : nije samo podeljeno po etničkim linijama, već tu postoji i česti nedostatak komunikacije i saradnje među organizacijama civilnog društva (OCD) iz istih zajednica. Imajući u vidu specifične potrebe i unutrašnje fragmentacije većine manjinskih zajednica na Kosovu , ECMI Kosovo, u ime svog projekta "Osnaživanje civilnog društva za efektivno učestvovanje u politici i procesima donošenja odluka kroz dijalog sa vladinim institucijama", koji finansira EU i kojim rukovodi Kancelarija Evropske unije na Kosovu,¹ sa ciljem da se podstakne osnivanje manjinskih mreža OCD sa krajnjim ciljem omogućavajući im da se zalažu za svoje specifične potrebe i interese , ujedineni kroz jedan glas.² Ovo sprovođenje inicijativa ima za cilj da pokrene proces unutar-etničkog dijaloga organizacija civilnog društva kroz osnivanje dve (2) unutar-etničke mreže manjina OCD-a, uzimajući u obzir poseban kontekst Kosova, posebnosti i iskustva, zajedno sa primerima dobre prakse iz drugih zemalja zapadnog Balkana.³ Ova inicijativa naročito je važna kao stranka zastupljenosti unutar tih zajednica, veoma je polarizovana i često karakteriše antagonističko, neprijateljsko ponašanje. Osnivanje ovih mreža teži da stvori

¹ Ova oznaka je bez predrasude stavova o statusu , i u skladu je sa UNSCR 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

² Trenutno , samo srpske OCD su organizovane u mreži na Kosovu (KSAM - Kosovska strateško-akciona mreža).

³ Na primer, nacionalni saveti nacionalnih manjina su osnovani u Srbiji u 2010. Svaki savet ima između 15 do 35 direktno izabranih predstavnika. Slični saveti nacionalnih manjina su takođe uspostavljeni i u Hrvatskoj.

okruženje koje podstiče dijalog i otvara direktan oblik komunikacije u okviru mreže. U nastavku je predstavljen kratak pregled dešavanja u vezi sa formiranjem ovih mreža.

II. Osnivanje dveju (2) unutar-etničkih mreža manjinskih zajednica

Kroz obiman posao na terenu ECMI Kosova, zajednice su izrazili želju da razviju kanal za dijalog i sredstva za bolju organizuju svojih aktivnosti. Zajednice su naglasile potrebu za poboljšane politike, da povećaju posvećenost i programe državnih institucija Republike Kosova u vezi sa integracijom nevećinskih zajednica na Kosovu, i da osiguraju puno poštovanje prava manjinskih zajednica na Kosovu. Štaviše, efikasna primena zakona za zaštitu nevećinskih zajednica je od ključnog značaja. Konačno, relevantni akteri su zaključili da bi uspostavljanje mreža zajednice bilo najefikasniji način za rešavanje njihovih problema. Tako, ECMI Kosovo olakšao proces da se uspostavi mreža zajednice kroz niz radionica, sastanaka na terenu, i konsultacije sa svim akterima. U novembru 2013, u partnerstvu sa *Komunikacijom za Društveni Razvoj* (CSD) i Mreže Romskih, Aškalijskih i Egipćanskih organizacija žena na Kosovu (NRAEVOK), ECMI Kosovo je uspostavio dve (2) unutar-etničke mreže sa ciljem da neguje među i unutar-etničke saradnje između OCD-a na Kosovu.

Tokom 2013, ECMI Kosovo i njegove partnerske organizacije, Din i NRAEWOK, sproveli su procenu kako bi odredili koje zajednice imaju najveću spremnost i potencijal da uspostavi unutar-etničke mreže i najbolje modalitete za razvoj takve mreže. Ova procena uključuje seriju intervjua sa ključnim predstavnicima OCD-a svake zajednice i drugih relevantnih aktera. Na osnovu procene i postavljenih kriterijuma, dve (2) mreže manjinskih zajednica su zvanično osnovane u novembru 2013. Prva mreža manjinskih zajednica je uspostavljena između organizacija civilnog društva aktivnih u Prizrenu i Dragašu iz **goranske manjinske zajednice**, a druga mreža manjinskih zajednica osnovana je među omladinskim organizacijama civilnog društva aktivnim u Gnjilanu, Vitini, Partešu, Klokotu, Novom Brdu, Ranilugu i Kamenici iz **srpske manjinske zajednice**.

Region Pomoravlja se prostire na jugoistočnom Kosovu, i generalno je okarakterisan sa stabilnim međunacionalnim odnosima. Međutim, srpska zajednica koja živi u ovoj oblasti suočava sa sličnim problemima u drugim srpskim zajednicama, posebno omladin. Uspostavljanje mreže će

Osnivanje regiona Pomoravlje, podstaći će vezu između različitih OCD-a iz regiona i boljeg advokata za sastav njihove odgovarajuće lokalne samouprave.

podstaći vezu između različitih organizacija civilnog društva iz regiona i boljeg advokata za njihove strukture lokalne samouprave. Pošto mnoge od ovih opština su novoosnovane kroz proces decentralizacije, mreža je od suštinskog značaja za obezbeđivanje sigurnog prolaza ka zajedničkom radu. Štaviše, mnogi srpski stanovnici ovog područja smatraju da su nedovoljno zastupljeni u odnosu na druge regione na Kosovu, ovo pokazuje neophodnost mreže kako bi se njihov glas čuo na centralnom nivou.

Mreža zajednica Goranaca je prva takva struktura koja okuplja sve OCD-e iz goranske zajednice. S obzirom da je zajednica Goranaca jedna od naj marginalizovanih manjinskih zajednica na Kosovu, ovo je veliki napredak u pogledu njihove sposobnosti da lobiraju i zagovaraju svoje probleme.

Mreža zajednica Goranaca je prva takva struktura koja okuplja sve OCD-e iz Goranske zajednice

i. Konsultacije sa srpskim i goranskim OCD-a

ECMI Kosovo, zajedno sa svojim partnerskim organizacijama, organizovao je četiri (4) radionice: dve (2) sa predstavnicima organizacija civilnog društva iz Srpske zajednice i dve (2) sa predstavnicima organizacija civilnog društva iz Goranske zajednice. Cilj ovih radionica je bio da se potpiše document o mrežama razvijen od strane ECMI Kosovo, koji postavlja uloge i odgovornosti OCD-s koji čine deo mreže. Štaviše, dokument uspostavlja sekretarijate mreža srpskih i goranskih zajednica, koja se sastoji od najmanje pet (5) predstavnika različitih zajednica OCD-a.

ii. Sekretarijati Mreža Goranskih i Srpskih zajednica

Proces odabira članova Sekretarijata organizovali su predstavnici ECMI Kosova, CSD-a i NRAEVOK-a.

Sekretarijat mreže srpske zajednice se sastoji od šest (6) Predstavnika OCD-a koje rade u opštinama Gnjilane, Vitina, Parteš, Klokot, Novo Brdo, Ranilug i Kamenica.

Sekretarijat mreže goranske zajednice se sastoji od pet (5) predstavnika OCD-a koje rade u Prizrenu i Dragašu.

iii. Prateći sastanci

Tokom marta, predstavnici ECMI Kosova, CSD-a i NRAEVOK-a organizovali su prateće sastanke sa ciljem identifikovanja pitanja koja obe mreže zajednica žele da istaknu u institucijama lokalnog i/ili centralnog nivoa.

Članovi mreže goranske zajednice odlučili su da istaknu sledeća pitanja: lobira za osnivanje nove opštine Gora u Dragašu; Istraživanje o povratnicima (učenika, nastavnika, radnika uprave i tehničkog osoblja u školskim zgradama); i istraživanja u vezi sa kvotama za zapošljavanje manjina u javnim institucijama.

Pripadnici mreže srpske zajednice predložili su: istraživanje o ekonomskom razvoju i nezaposlenosti u Gnjilanu, Vitini, Partešu, Klokotu, Novom Brdu, Ranilugu i Kamenici; Istraživanje o angažovanju mladih u sportskim i kulturnim aktivnostima; i analizirati

transparentnost i odgovornost institucija na lokalnom nivou. Uz podršku ECMI Kosova i njenih partnerskih organizacija, sekretarijat za reže Goranske i Srpske zajednice su u procesu izrade upitnika koji će pokrenuti istraživanja o odabranim pitanjima.

II. Podrška ECMI Kosova

Za period od jedne (1) godine, ECMI Kosovo i njegove partnerske organizacije, u ime projekta finansiranog od strane Kancelarije Evropske unije na Kosovu, će podržati svaku CSO mrežu sa sledećim zadacima:

- Pravna, administrativna i podrška komunikacije, uključujući i razvoj osnivačkih dokumenata (npr. Statuta, dokumenta mreža). Dokument mreža naglašava da će mreža funkcionisati kao neformalno telo i njegovi članovi će biti predstavnici nevladinih organizacija koje se bave zaštitom i promocijom prava goranske/srpske zajednice na Kosovu. Ovaj dokument ima za cilj da objasni u detalje cilj Mreže goranske/srpske zajednice, ulogu i odgovornosti članova Platforme i članova Sekretarijata, koji su sagrađeni na osnovu procedura navedenih u dokumentu.
- Osnivanje Sekretarijata;
- Izrada Akcionog plana;
- Razvoj sajta o mreži;
- Objavljivanje dvo-mesečnog biltena za jednu (1) godinu;
- Uticaj donošenja političkih procesa podelli smo u dve (2) prioritetne oblasti, uključujući i objavljivanje dve(2) političke analize relevantnih pitanja i preporuka, kao i konferencija za štampu i/ili okruglih stolova za razmatranje ovih političkih analiza.

Za više informacija o projektu i njegovim aktivnostima, posetite [stranicu projekta](#).